

TEMA VII

**LA LO 1/2004, DE MESURES
INTEGRALS DE PROTECCIÓ
CONTRA ELS ACTES
DE VIOLÈNCIA DE GÈNERE**

VII.1. Sentit de la LO 1/2004

- Llei que va nàixer amb *unanimitat parlamentària*.
 - Aquesta unanimitat no era sincera, sinó estratègica.
 - Cap grup polític no va voler assumir-ne el cost electoral.
- Quasi 300 qüestions d'inconstitucionalitat i 50 sentències.
 - STC 59/2008
- La Llei va tutelar dos béns jurídics diferents en el maltractament d'obra i violències habituals:
 - Integritat física o moral
 - Igualtat

VII.1. Sentit de la LO 1/2004

- No és la primera vegada que el legislador penal tutela dos béns jurídics en un mateix delictes.
- La diferenciació del càstig es veia òbvia en funció dels subjectes.
 - Entrada a un domicili sense autorització d'una autoritat o funcionari públic (204 CP).
 - Indemnitat sexual de menors de 13 anys (183, 185-189 CP).
 - Empresari que contracta immigrants sense papers (311 bis CP).
- El factor gènere és necessari per a entendre l'esperit de la llei.
 - Discriminació positiva que permet *igualar desigualant*.
 - Interpretades de manera restrictiva.
 - **Sols es justifica la discriminació quan es donen quatre elements: home, dona, relació i dominació.**

VII.1. Sentit de la LO 1/2004

- Esforç de la justícia per a afrontar la nova realitat i comprendre els nous conceptes
- Realitat
 - Escassa formació
 - Manca de mitjans
 - Falta de pedagogia en la ciutadania en la matèria
- Conseqüències
 - Falsa creença d'injustícia
 - Suposada protecció excessiva i injustificada
 - ✦ CGPJ: només el 0,4% són falses
 - 500 sentències entre 2012-2014

VII.1. Sentit de la LO 1/2004

- Una llei que suposadament va nàixer amb unanimitat parlamentària
- Al·luvió continu de crítiques
 - Denuncies falses
 - La violència de gènere es desentén dels altres maltractaments
- *Us imagineu que, en vista de la xifra d'accidents de trànsit, algú argumentara: “Sí, però i les víctimes dels accidents laborals...?” (Lorente, Miguel).*
 - Segons les NU, el 95% dels homicidis és d'homes contra homes.
 - Segons el CGPJ, el 80% dels homicidis d'homes en relacions domèstiques són comesos per homes (pares-fills / fills-pares / germans...).

VII.1. Sentit de la LO 1/2004

- Qüestió d'estadística
- La llei no és perfecta
 - Mancada de mitjans (socials i forenses).
 - Aplicació del JR en determinats delictes:
 - ✦ Privació de llibertat que no excedisca 5 anys.
 - ✦ Resta de penes que no excedisquen 10 anys.
 - ✦ Iniciades per atestat policial.
 - ✦ Persona a la disposició del jutjat.
 - ✦ Delicte flagrant o que s'emmarque en un *numerus clausus* de delictes.
 - ✦ Instrucció senzilla.
 - Limitació del temps d'instrucció (324 LECrim).

VII.1. Sentit de la LO 1/2004

Problemes en la pràctica

- Els mitjans són limitats
 - Els jutjats han de modular-los i si no hi ha alt risc, no adopten les OP (denegació del 40%).
 - El maltractament psíquic és difícil de provar amb els mitjans de què disposen els jutjats.
- La retirada de denúncies és habitual
- Crisi

VII.1. Sentit de la LO 1/2004

- El desconeixement del problema i la retirada de denúncies
 - Un dels principals problemes de la VG és allò que no es veu.
 - Tendim a impressionar-nos amb la xifra de mortes i amb les circumstàncies en què es produeixen.
 - ✦ ETA va matar 829 persones en 43 anys d'existència.
 - ✦ La VG va matar 970 dones en 15 anys (2000-2015).
 - ✦ Proporcionalment, en 43 anys segaria 2.771 vides.
 - Aquestes dades són solament la punta de l'iceberg.

VII.1. Sentit de la LO 1/2004

- De les 62 dones assassinades el 2015, només 14 havien denunciat la situació (memòria de la fiscalia del maig del 2016)
 - El sistema, més o menys, funciona.
 - Les víctimes són majoritàriament aquelles l'existència de les quals ignorem abans que siga tard.
 - ✦ El sistema no pot protegir-les.
 - Per què tantes dones no denuncien la situació?
 - ✦ No hi ha un *numerus clausus*.
 - Dependència psicològica de l'agressor.
 - Raons econòmiques.
 - Por.
 - Vergonya.
 - Temor o desconeixement del que puga passar després.
 - Autoengany.
 - No ser conscient del maltractament viscut.

VII.2. Especialitats introduïdes

- Matèria ja estudiada en les àrees temàtiques de psicologia i penal.

VII.3. Subjectes implicats en la prevenció i l'erradicació de la VG. Coordinació de serveis

- S'estudiarà en el tema VIII en l'apartat "Altres institucions relacionades".

Gràcies!

BIBLIOGRAFIA

- *Género y violencia* – Susana Gisbert i Elena Martínez.
- *Esquemas sobre procesos por violencia de género* – Elena Martínez García, Ana Montesinos García, Andrea Planchadell Gargallo i Juan Carlos Vegas Aguilar.
- *La prevención y erradicación de la violencia de género. Un estudio multidisciplinar y forense* – Elena Martínez (dir.).
- *La orden europea de protección. Su aplicación a las víctimas de violencia de género* – Teresa Freixes i Laura Román (dir.).
- *La orden de protección europea. Protección de víctimas de violencia de género y cooperación judicial penal en Europa* – Elena Martínez (coord.).
- *Reconocimiento mutuo de resoluciones penales en la Unión Europea. Análisis teórico-práctico de la Ley 23/2014, de 20 de noviembre*. Coral Arangüeña i Montserrat de Hoyos (dir. i coord.).
- *Orden europea de protección: un paso adelante en la protección de las víctimas* – Maoly Carrasquero.
- *La Directiva 2011/99/UE del Parlamento Europeo y del Consejo de 13 de diciembre de 2011 sobre la orden europea de protección: su aplicación en España a las víctimas de violencia doméstica y de género* – Mª Paula Díaz.
- *Maltrato y dominación. Paradojas judiciales sobre una cultura incívica* – Ignacio Sánchez.
- *La orden de protección de las víctimas de violencia doméstica* – Joaquín Delgado.
- *Cansadas* – Nuria Varela.
- *Hombres asesinados y mentiras resucitadas* – Miguel Lorente.
- *¿...Y los hombres asesinados?* – Miguel Lorente.